

Fig. 1. Kirken set fra sydøst. NJP fot. 1992. – *Südostansicht der Kirche.*

HOVBORG KIRKE

LINDKNUD SOGN

Filialkirken i Hovborg,¹ i Lindknud sogns nordre del, er bygget 1895-96 (indviet 26. januar 1896) efter tegning af arkitekt Claudius August Wiinholt, Viborg.

Kirkegården, der er udvidet med et jordstykke mod øst 1951, omgives af lave hække af bøg og taks. Hovedindgangen i vest, fra 1984, er en kø-report mellem to ganglåger, lukket af hvidmalede trærammer ophængt i granitstolper, tidligere murede piller. Et *ligkapel* på kirkegården, fra o. 1940, er af røde sten og tækket med skifer. Klokken hænger i en skifertækket *klokkestabel*, fra 1914, med stolper af beton og svarende til den i Lindknud.² Den afløste en ældre, tømret stabel, rejst samtidig med kirken.

Kirken, der er af røde mursten, er en central-kirke³ i form af et græsk kors med apsis i øst og små kvartrunde udbygninger mellem korsarmene. Af disse tjener det sydøstre som præsteværelse, det sydvestre som venterum for dåbsgæster og de to nordre til redskaber. Murene hviler på en profileret sokkel og har detaljer i romansk stil. Apsiden er ved spinkle liséner ind delt i fem felter bundet sammen med en rundbuefrise. De rundbuede, trekoblede vinduer flankeres af romaniserende småsøjler af kalksten. Døren i vest er en portal med fire cement-søjler i et tagafdækket fremspring.⁴

Ved en hoveddistandsættelse 1964-65 (arkitekt Richard Aas, Varde) blev tårnets mure, med otte

Fig. 2. Indre set mod øst. NE fot. 1993. – *Kircheninneres gegen Osten.*

rundbuede åbninger, skåret lidt ned og overdelen ommuret med smalle, tredelte lysåbninger. Det oprindeligt lave pyramidetag blev udskiftet med et højt pyramidespir, og skifertagene blev overalt erstattet af kobber. Inden for døren, under orgelpulpituret, indrettedes et vindfang.

I det indre, der er restaureret 1984 (arkitekt Sv. Aa. Aakjær, Rødning), dækkes de fire kors-

arme af tøndehvælv, mens korsskæringen har sortmalet træloft. Væggene er hvidtede på nær hjørnepillerne, der er gråmalede. I gulvet ligger gule, kvadratiske teglfliser mellem grå sten; under stolene er der trægulv.

Inventaret er dels fra opførelsen, dels i helt enkle former fra restaureringen 1984, da møbleringen fik sin nuværende farvesætning i blåtoner.

Altartavlen, fra 1995, er en enkel replik (i fyr) af et romansk, gyldent bueretabel med maleri, Getsemane, i halvbuefeltet. Det er udført af Olga Schmidt i olie på lærred som kopi efter Carl Bloch. I et felt under maleriet er 1984 anført citat fra Joh. 11,25.⁵ *Altarsølv* er af pletsølv, disken mærket »D.F.A.«, oblatæsken i Sterlingsølv fra 1965 med påskriften: »Til Hovborg Kirke fra Vejen Bank 11. April 1965«. 1896 var toblatæske og alterkande af sort porcelæn med forgyldning.² Alterstagerne, af messing, 40 cm høje, har cylinderskafth og krenneleret lydeskål, mens en sy vstage ifølge indskrift er skænket af Martin Simonsen, julen 1935.

Døbefonten, fra 1984, er af rød, råhugget granit, kubisk, 52×52 cm, 87 cm høj, med lille fordybning til dåbsfadet. Den oprindelige *døbefont*, af kridtsten med søjlebasefod, cylinderskafth og en ganske lille halvkuglekumme, ligger på ligkapellet's loft. Enkelt dåbsfad af messing med tilsvarende dåbskande.

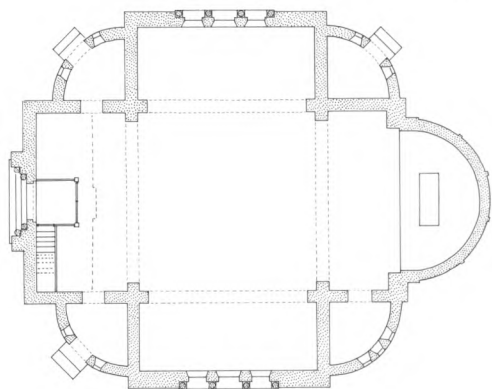

Fig. 3-4. Grundplan og opstalt af kirken set fra syd. 1:300. Efter forslag til ombygning ved Richard Aas 1964, i Lokallhistorisk Arkiv for Holsted kommune. Tegnet af Marianne Nielsen 1993. – *Grundriss und Aufriss der Kirche, Südansicht.*

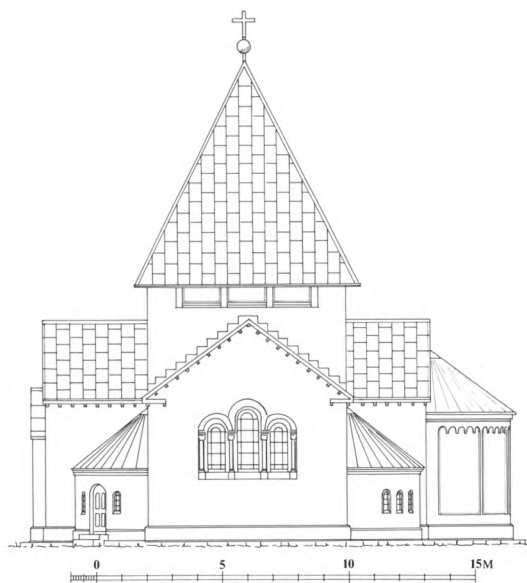

Fig. 5. Den nyopførte kirke set fra vest. Efter Illustreret Tidende 1896. – *Die neu erbaute Kirche, Westansicht, i 1896.*

Prædikestolen er en talepult, der 1984 har afløst en prædikestol af ferniseret fyrretræ med staf-fering og påskrift fra Luk. 11,28 (nu på kapellets loft). Stolestaderne, fra opførelsestiden, har lodrette ryglæn og glatte gavle i form som et nøglehul; 1896 stod de i ferniseret fyr med malede liljer.²

Orglet, fra 1970, oprindelig med fire stemmer, er bygget af Marcussen & Søn, Åbenrå. 1993 udvidet af samme til seks stemmer, ét manual og pedal samt et forberedt svelleværk. Oprindelig disposition: Gedakt 8', Principal 4', Rørfløjte 4', Oktav 2'. Disposition efter udvidelsen 1993: Hovedværk: Principal 8', Gedakt 8', Præstant 4', Rørfløjte 4', Oktav 2', Pedal: Subbas 16'. Et svelleværk med fire stemmer vil senere kunne tilbygges. På ældre vestpulpitur med den enkle,

femdelte hovedværksfacade fra 1970 indfældet i pulpiturbrystningen. Et nyt svelleværkshus ved bagvæggen giver plads for spillebordet og flankeres af subbassens største piber. Orgelhuse af ubehandlet eg, svelledøre af oregon pine. Indtil 1993 var spillebordet placeret i orgelhusets nordside, †*Orgel*, 1909, med fire stemmer og oktavkoppel, bygget af Horsens Orgelbyggeri ved M. Sørensen. Pneumatisk aktion, bælgventil-lade. Orglet var ifølge indskrift på en lille sølv-plade over manualen »Skænket Kirken af Mads Lausens Enke, Vivkjær, Klelund. 1909«. Opstillet på samtidigt vestpulpitur.

Klokken, tvnm. 71 cm, er glat bortset fra relief-versalerne: »A. M. Høyer, Viborg, 1895«, der ses på legemet, flankerende støberens spejlmo-nogram.

Gravminder. På kirkegården øst for kirken mindsten af granit for Andreas Jensen, †8. april 1942 i engelsk tjeneste. »Kalder dåden, vågner manden«; og Nikolaj J. Nikolajsen, †3. marts 1945 i Porto Westphalen. »Han kunne dø, men aldrig kues«.

Litteratur. En ny Kirke paa Heden, Illustreret Tidende 1896, s. 282; Ribe Stifts Årbøger 1965, s. 6. *Tegninger.* Restaureringsforslag med planer og opstalt ved Richard Aas, 1964, i Lokalthistorisk arkiv for Holsted kommune. *Arkivalier.* Synsprotokol 1896f. Ved embedet. – Beskrivelse af bygning ved Niels Jørgen Poulsen, inventar ved Ebbe Nyborg og Ole Olesen (orgler). Redaktionen afsluttet maj 1993.

¹ Grunden til kirke og kirkegård blev skænket af Mette Marie Povlsen, enke efter kromand Nikolaj Povisen. Synsprotokol 1896f.

² Synsprotokol 1896f.

³ Adskillige af C. A. Wiinholts kirker har korsform: Iglø i Viborg amt (1894-95); Stenbjerg, Thisted amt (1895, ombygget 1922); Skærlund, Vejle amt (1895-96); Bording, Ringkøbing amt (1896-97); Tiphede, Ringkøbing amt (1900-01).

⁴ Opførelsen af kirken blev forestået af arkitekt Andreas Hagerup, Kolding. Murerarbejdet udførtes af H. Nielsen, Kolding. Murstenene blev leveret af E. A. Hansens teglværk, Kolding.

⁵ Bag på altertavlen læses: »Alterbord, prædikestol og døbefont købt 1884 for midler skænket af Nikolaj Søndergaard Jensen, Klelund samt Fonden til oprettelse af alderdomshjem i Hovborg«.